

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 14. Основи дефектології та логопедії

Освітньої програми:	Дошкільна освіта
Рівня вищої освіти:	першого (бакалаврського)
на здобуття освітнього ступеню:	бакалавра
за спеціальністю:	012 Дошкільна освіта
галузі знань:	01 Освіта/ Педагогіка

Робоча програма: «Основи дефектології та логопедії» для студентів галузі знань 01
Освіта / Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта.
27 серпня 2021 р. 23 с.

Розробник: Борова Валентина Євгенівна кандидат пед. наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної
освіти

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 року

Завідувачка кафедри доц. Мельничук Л. Б.

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету
Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Голова навчально-методичної комісії доц. Соїко І. М.

Гарант освітньо-професійної програми 012 Дошкільна освіта доц. Парута Т. І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин: (денна/заочна форми навчання) – 120/120 Кількість змістових модулів–2	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Нормативна	
		Рік підготовки:	
		I	I
		Семестр	
		2	2
		Лекції	
		20 год	8 год
		Практичні, семінарські	
		20 год	8 год
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
80 год	104 год		
Вид контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи дефектології та логопедії» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 012 Дошкільна освіта галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Мета: формування, систематизація, уточнення, розширення знань у здобувачів вищої освіти про порушення індивідуального психофізичного розвитку дітей, закономірності та особливості їхнього розвитку, методики його діагностики та корекції, формування практичних умінь і навичок коригування найпростіших недоліків мовлення.

Для досягнення мети поставлені такі завдання. Методичні: забезпечити оволодіння студентами знаннями про предмет і завдання дефектології, її соціальне значення; причини вроджених і набутих відхилень у розвитку дитини; основні категорії дітей із особливими освітніми потребами, специфіку їх навчання та виховання в різних типах закладів. **Когнітивні:** навчити аналізувати інформацію про інноваційні підходи до навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами з різноманітних методичних джерел та впроваджувати ефективні методики у власну педагогічну діяльність. **Практичні:** сформулювати вміння аналізувати особливості розвитку дітей з особливими освітніми потребами, визначати та реалізовувати ефективні методики навчально-виховної роботи з окресленою групою дітей.

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи здобувачі вищої освіти, майбутні вихователі, *набувають таких програмних компетентностей: КЗ (загальні компетентності), КС (фахові компетентності).*

ЗК-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-10. Вміння складати індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Основи дефектології та логопедії», здобувачі освіти повинні мати такі *програми результати навчання*:

ПРН-03 Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН-07 Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПРН-08 Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПРН-10 Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПРН-18 Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Предмет дефектології як науки. Порушення мови і мовлення у дітей та дорослих

Тема 1. Предмет, завдання та галузі дефектології. Поняття «дитина з особливими освітніми потребами», «неповносправна дитина», «дитина з особливими потребами», «дитина-інвалід». Вчення Виготського Л. С. про первинний дефект і вторинні відхилення. Основні педагогічні категорії дефектології: корекція, компенсація, соціальна реабілітація і адаптація.

Література: основна [8, 14, 16, 19, 20]; додаткова [1, 5, 6, 8, 11].

Тема 2. Загальна характеристика порушень мови і мовлення у дітей. Закономірності та етапи розвитку мови. Причини порушення мовлення. Недоліки мовлення функціонального, механічного і центрального походження. Характеристика видів порушення мовлення.

Література: основна [2,4,5,6, 11, 15]; додаткова [3,7, 14, 15]

Тема 3. Функціональні дислалії. Їх види. Причини їх виникнення. Характеристика функціональних дислалій. Методика коригування функціональних дислалій.

Література: основна [2, 4, 5, 6, 11, 17, 18, 20]; додаткова [12, 14, 15]

Тема 4. Вади читання. Характеристика дислексії. Її зв'язок з периферичними розладами слуху та зору, порушеннями усного мовлення. Методика роботи з подолання недоліків читання: розвиток слухової уваги і фонематичного слуху, вдосконалення звуко-буквенного і лексико-граматичного аналізу.

Література: основна [3, 7, 9, 12, 13, 15]; додаткова [4, 15].

Тема 5. Недоліки письма дітей молодшого шкільного віку. Характеристика дисграфії та агрофії дітей молодшого шкільного віку. Методика роботи з подолання недоліків письма. Розвиток та формування вмінь звуко-буквенного і лексико-граматичного аналізу мовлення. Література: основна [3, 7, 9, 12, 13, 15, 20]; допоміжна [4, 15].

Тема 6. Порушення темпу і ритму мовлення. Брадилалія, тахілалія, фізіологічні запинки. Причини та особливості прояву. Спрямованість корекційної роботи при названих вадах мовлення, Попередження недоліків темпу мовлення. Заїкання. Характеристика мовленнєвих судом при заїканні.

Література: основна [1, 8, 24, 20]; додаткова [13,15].

Змістовий модуль 2. Загальна характеристика дітей з особливими освітніми потребами

Тема 7. Діти з порушенням зору та слуху. Причини порушення зору і слуху у дітей. Первинний дефект та вторинні відхилення при порушенні зору та слуху. Характеристика корекції дефектів зору та слуху. Особливості навчально-виховної роботи з дітьми.

Література: основна [2, 4, 5, 6, 11, 17, 18, 20]; додаткова [3, 7, 14, 15, 16, 19, 20].

Тема 8. Характеристика дітей із затримкою психічного розвитку. Визначення затримки психічного розвитку в дітей. Причини їх виникнення. Основні форми затримки психічного розвитку в дітей: психофізичний, інфантилізм, астеничні стани, соціально-педагогічна запущеність. Особливості організації освітнього процесу.

Література: основна [8, 14, 16, 19, 20]; додаткова [1, 5, 6, 8, 11, 15].

Тема 9. Характеристика дітей з порушенням опорно-рухового апарата. Причини, що викликають вади опорно-рухового апарата. Заходи попередження порушень діяльності опорно-рухового апарата

Література: основна [3, 7, 9, 12, 13, 15, 20]; додаткова [4, 15].

Тема 10. Характеристика дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Поняття «розумової відсталості», причини її виникнення. Характеристика розумово відсталих дітей. Олігофренія. Особливості структури дефекту окремих груп олігофренів. Набута форма розумового відставання.

Література: основна [3, 7, 9, 12, 13, 15, 20]; додаткова [4, 15].

Тема 11. Типи закладів для дітей з особливими освітніми потребами. Принципи і організація комплектування спеціальних установ для дітей з особливими потребами.

Література: основна [8, 10, 20]; додаткова [12, 13, 15].

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	сам роб		л	п	лаб	сам. роб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1	Предмет дефектології як науки. Порушення мови і мовлення у дітей та дорослих									
Тема1. Характеристика дітей з	10	2	2		6	12	2			10

особливими освітніми потребами										
Тема 2. Загальна характеристика порушень мови і мовлення у дітей	14	2	4		8	12	2			10
Тема 3. Функціональні дислалії. Їх види	16	2	12		2	14	2	4		8
Тема 4. Вади читання	10	2			8	8				8
Тема 5. Недоліки письма дітей молодшого шкільного віку	10		2		8	16	2	4		10
Тема 6. Порушення темпу і ритму мовлення	10	2			8	8				8
Змістовий модуль 2										
Загальна характеристика дітей з особливими освітніми потребами										
Тема 7. Діти з порушенням зору та слуху	10	2			8	10				10
Тема 8. Характеристика дітей із затримкою психічного розвитку	10	2			8	10				10
Тема 9. Характеристика дітей з порушеннями опорно-рухового апарата	10	2			8	10				10
Тема 10. Характеристика дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	10	2			8	10				10
Тема 11. Типи закладів для дітей з особливими освітніми потребами	10	2			8	10				10
Всього годин	120	20	20	0	80	120	8	8	0	104

5. Теми практичних занять

	Назва теми	Кількість годин стац / заоч
1	Характеристика дітей з особливими освітніми потребами	2 / 0
2	Загальна характеристика порушень мови і мовлення у дітей у дітей	4 / 2
3	Методика педагогічного коригування недоліків вимови свистячих звуків	4 / 0
4	Методика педагогічного коригування вад вимови шиплячих звуків	2 / 2
5	Методика педагогічного коригування вад вимови звуків Р, Р'.	2 / 2
6	Методика педагогічного коригування вад вимови звуків Л, Л'.	2 / 0
7	Характеристика недоліків письма дітей молодшого шкільного віку	4/2
	Усього	20 / 8

6. Самостійна робота (80/104 год.)

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин: стац/заоч
1	Характеристика дітей з особливими освітніми потребами	Складіть письмову характеристику дитини з особливими освітніми потребами Складіть схему «Причини вроджених відхилень розвитку дітей» Розробіть пам'ятку для молодих батьків із попередження вроджених відхилень у розвитку дітей	6/10
2	Загальна характеристика порушень мови і мовлення у дітей	Обґрунтуйте своє розуміння "теорії скла" О. Р. Лурії Поясніть вплив рівня розвитку мовлення дитини на її інтелектуальний розвиток	8/10
3	Функціональні дислалії. Їх види	Обстежте мовлення однієї дитини, результати зафіксуйте в таблиці Доберіть дидактичний матеріал для індивідуальних занять з дітьми для коригування недоліків звуковимови	2/8
4	Вади читання	Проаналізуйте виконання письмових робіт учнів другого класу та визначте наявність типових помилок Обґрунтуйте вплив фонематичного слуху дитини на оволодіння виразним читанням	8/8
5	Недоліки письма дітей молодшого шкільного віку	Дайте письмову відповідь на питанняб «Вплив мовлення оточуючих та спадковості на виникнення заїкання» Обґрунтуйте вплив усного мовлення дитини на формування її письма	8/10
6	Порушення темпу і ритму мовлення	Проаналізуйте відмінності у поведінці дітей з порушеннями слуху та зору Розробіть пам'ятку для вчителя молодших класів загальноосвітньої школи із розвитку аналізаторів д	8/8

7	Діти з порушенням зору та слуху	Проаналізуйте відмінності у поведінці дітей з порушеннями слуху та зору	8/10
8	Характеристика дітей із затримкою психічного розвитку	Підготуйте характеристику на дитину із затримкою психічного розвитку Дайте письмову характеристику причин затримки психічного розвитку	8/10
9	Характеристика дітей з порушеннями опорно-рухового апарата	Намалюйте схему «Вторинні відхилення при порушенні інтелектуального розвитку» Складіть письмову характеристику поведінки дітей із порушеннями опорно-рухового апарату	8/10
10	Характеристика дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	Намалюйте схему «Вторинні відхилення при порушенні інтелектуального розвитку» Обґрунтуйте особливості виховання самостійності у дітей із інтелектуальними порушеннями	8/10
11	Типи закладів для дітей з особливими освітніми потребами	Складіть характеристику на дитину із затримкою психічного розвитку Охарактеризуйте переваги і недоліки виховання і навчання дітей з особливими освітніми потребами у спеціалізованих закладах освіти та інклюзивного класу загальноосвітньої школи.	8/10
Разом			80/104

7. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
ТЕМА 1. Характеристика дітей з особливими освітніми потребами.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття до	Експрес опитування, складання термінологічного словника, відповіді на тести, підготовка презентації, порівняльний аналіз поглядів вчених з питання виховання і навчання дітей з особливими потребами. Написати характеристику дитини з особливими потребами	основна [8, 14, 16, 19, 20]; допоміжна [1, 5, 6, 8, 11]	6

ТЕМА 2. Загальна характеристика порушень мови і мовлення у дітей	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка списку методичної літератури за журналом «Дефектологія» до теми: вказати автора, назву статті, рік видання, № журналу, сторінки. До однієї із статей написати анотацію	основна [2, 4 [3, , 5, 6, 11, 15] допоміжна 7, 14, 15]	6
ТЕМА 3. Функціональні дислалії. Їх види	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття;	Експрес опитування, складання термінологічно словника, накреслити схему «Види порушень мовлення у дітей». Охарактеризувати мовлення дитини із функціональною дислалією	основна [8, 10,12, 13,14, 15] допоміжна [12, 15]	6
ТЕМА 4. Вади читання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, укладання термінологічного словника. Складіть таблицю: «Причини порушень читання у дітей молодшого шкільного віку». Охарактеризуйте засоби попередження окреслених недоліків. Підберіть твори дитячої художньої літератури для вдосконалення навичок читання	основна [3, 7, 9, 12, 13, 15] допоміжна [4, 12]	6
ТЕМА 5. Недоліки письма дітей молодшого	Вивчення лекційного матеріалу,	Експрес опитування, складання	основна [8, 10,12, 13,14, 15]	6

шкільного віку	підготовка до практичного заняття	термінологічно словника, накреслити схему «Види порушень мовлення у дітей». Охарактеризувати типові помилки письма в учнів другого класу	допоміжна [12, 15]	
ТЕМА 6. Порушення темпу і ритму мовлення	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття,	Експрес опитування. Тестування за темою. 2. Намалюйте схему: « Роль ілюстрацій в розвитку активного мовлення та інтелекту дитини». 3. Поясніть, які засоби розвитку мовлення є найбільш ефективними у роботі з дітьми, що мають порушення зору та слуху. Накреслити схему: «Вторинні відхилення при порушенні темпу мовлення»	основна [1, 8, 12, 15] допоміжна [13,14]	6
ТЕМА 7. Діти з порушенням зору та слуху	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття;	Експрес опитування, складання термінологічного словника, відповіді на тести, підготовка презентації «Характеристика дітей з порушеннями зору та слуху». Охарактеризувати причини виникнення у дітей вищеназваних порушень розвитку	основна [2, 4 [3, , 5, 6, 11, 15,23, 22, 25] допоміжна [7, 14, 15]	6

<p>ТЕМА 8. Характеристика дітей із затримкою психічного розвитку</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття до</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника, відповіді на тести. Підготуйте повідомлення: «Які особливості поведінки дітей із затримкою психічного розвитку?» Охарактеризуйте причини виникнення затримки психічного розвитку у дітей.</p>	<p>основна [3, 7, 9, 12, 13, 15, 21] допоміжна [4, 11]</p>	<p>6</p>
<p>ТЕМА 9. Характеристика дітей з порушенням опорно-рухового апарата.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття до</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника, відповіді на тести, підготовка презентації «Особливості розвитку дітей з порушеннями опорно-рухового апарату». Охарактеризуйте методи виховання у дітей з вадами опорно-рухового апарату оптимістичного ставлення до життя</p>	<p>основна [3, 7, 9, 12, 13, 15] допоміжна [4, 13]</p>	<p>4</p>
<p>ТЕМА 10. Характеристика дітей з порушеннями інтелектуального розвитку</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу, підготовка практичного заняття до</p>	<p>Експрес опитування, складання термінологічного словника, відповіді на тести, підготовка презентації «Характеристика дітей з порушеннями інтелектуального розвитку». Охарактеризувати</p>	<p>основна [3, 7, 9, 12, 13, 15, 23] допоміжна [4, 14]</p>	<p>4</p>

		причини виникнення у дітей порушень інтелектуального розвитку		
Тема 11. Типи закладів для дітей з особливими освітніми потребами.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, відповіді на тести, підготовка презентації: «Типи закладів для дітей з особливими освітніми потребами». Напишіть есе «Чому будинки сімейного типу є гуманним середовищем для дітей з особливими освітніми проблемами? Розробіть план бесіди з бажаними статтями опікуном дитини з особливими освітніми потребами»	основна [3, 7, 9, 12, 13, 15, 24] допоміжна [4, 15]	4
Всього				60

8. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми
1	Розробіть план бесіди для батьків дитини з особливими потребами з приводу особливостей її виховання
2	Охарактеризуйте мовлення дитини з особливими освітніми потребами
3	Розробити зміст двох ігор із розвитку мовленнєвого дихання для дітей молодшого дошкільного віку
4	Проаналізувати мовлення дітей I, II, IV класу початкової школи, зробити письмовий аналіз орфоепічних помилок
5	Розробіть план бесіди за темою «Попередження виникнення заїкання»
6	Опишіть умови, які необхідно створювати з метою попередження відхилень у розвитку слуху та зору
7	Розробити вправи-ігри для коригування кожного виду типових помилок писемного мовлення при затримці психічного розвитку
8	Проаналізуйте та опишіть форми роботи психолога із батьками дітей, що мають вади опорно-рухового апарату
9	Розробіть план бесіди з батьками, що виховують дітей з особливими потребами

10	Визначте основні умови для виховання дитини з особливими освітніми потребами у родині
----	---

9. Методи навчання

I. Організація, самоорганізація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності за джерелом передання і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення, інструктаж) і практичні (вправи, алгоритмізація, практична робота);

за ступенем самостійності мислення студентів: репродуктивні і творчі методи;

за логікою передання і сприймання навчальної інформації: індуктивні (узагальнення), дедуктивні(конкретизація), аналітичні, синтетичні – навчальний аналіз, синтез, установлення причинно-наслідкових зв'язків;

за ступенем керівництва навчальною роботою студентів: самостійна робота студентів, робота з книгою.

II. Стимулювання та мотивація навчально-пізнавальної діяльності

Дидактичні (ділові, ситуативно-рольові та ін.) ігри, навчальні дискусії, інтерактивні методи навчання

III. Контроль і самоконтроль, аналіз та оцінювання результатів навчання

Індивідуальне і фронтальне опитування, письмові контрольні роботи

10. Методи контролю:

- Поточне тестування.
- Перевірка завдань самостійної роботи.
- Перевірка індивідуальної роботи.
- Поточний контроль.
- Семестрова форма контролю.

11. Питання до іспиту з курсу

1. Дефектологія як наука. Предмет та завдання дефектології.
2. Розкрити зміст поняття «дитина з особливими потребами».
3. Характеристика категорій дітей з особливими потребами.
4. Характеристика порушень слуху.
5. Вплив недоліків слуху на мовленнєвий розвиток дітей.
6. Види порушень зору. їх профілактика.
7. Загальна характеристика мовленнєвих недоліків
8. Причини порушення мовлення.
9. Класифікація мовленнєвих вад дітей.
10. Вплив порушення мовлення дітей на їх загальний розвиток та оволодіння грамотою.
11. Види дислалій.
12. Методика обстеження звуковимови у дітей.
13. Поняття сигматизму. Характеристика видів сигматизмів.
14. Характеристика видів ротацізмів у дітей.
15. Ламбдацизми. Методика їх виправлення у молодших школярів.
16. Поняття про каппацізми, методика їх виправлення.
17. Види порушень темпу і ритму мови.
18. Характеристика механізмів заїкання.
19. Поняття «ринолалія» та її характеристика.

20. Вплив порушення мовлення дітей на їх загальний розвиток та оволодіння грамотою.
21. Поняття про затримку психічного розвитку в дитини.
22. Види порушень опорно-рухового апарату.
23. Характеристика психопатичних форм поведінки у дітей.
24. Характеристика дітей з комплексними порушеннями розвитку.
25. Реактивні стани та конфліктні переживання у дітей.
26. Типи закладів для дітей з особливими потребами.
27. Організація і зміст роботи медико-педагогічних комісій.
28. Загальна характеристика дітей з особливими потребами.
29. Вчення Л. Виготського про складну структуру аномального розвитку.
30. Причини порушень слуху в дітей.
31. Розкрити сутність понять «функціональна дислалія», «механічна дислалія».
32. Причини виникнення заїкання.
33. Загальна характеристика дітей з затримкою інтелектуального розвитку.
34. Характеристика дітей - олігофренів на основі глибини дефекту.
35. Особливості навчально-виховної роботи із дітьми, які мають проблеми інтелектуального розвитку.
36. Розкрити сутність поняття «затримка психічного розвитку».
37. Особливості індивідуальної роботи з дітьми, які мають психопатичні форми поведінки».
38. Особливості корекційно виховної роботи з дітьми, які характеризуються реактивними станами в поведінці.
39. Основні напрямки корекційно-виховної роботи з дітьми, які мають різні форми психопатії.
40. Принципи і організація комплектування установ для дітей з особливими потребами.
41. Характеристика брадилалії, тахілалії.
42. Етапи корекційної роботи із виправлення функціональних дислалій.
43. Вимоги до дидактичного матеріалу із обстеження мовлення дітей.
44. Причини порушень зору в дітей.
45. Особливості педагогічної діяльності з дітьми, які мають вади зору.
46. Характеристика розвитку сліпоглухонімих дітей.
47. Характеристика дітей, які маю вади сенсорного та інтелектуального розвитку.
48. Вплив порушень опорно-рухового апарата на розвиток особистості дитини.
49. Особливості корекційної навчально-виховної роботи з дітьми, які мають порушення опорно-рухового апарата.
50. Характеристика порушень читання в учнів початкової школи.
51. Причини виникнення ротацізмів.
52. Етапи педагогічного коригування недоліків звуковимови.
53. Загальна характеристика дітей із затримкою психічного розвитку.
54. Охарактеризуйте шляхи попередження заїкання.
55. Охарактеризуйте види функціональних дислалій.
56. Обґрунтуйте причини виникнення заїкання.
57. Охарактеризуйте первинний дефект і вторинні відхилення при порушенні слуху.
58. Охарактеризуйте первинний дефект і вторинні відхилення при порушенні зору.
59. Поясніть вплив порушень зору на особливості розвитку дитини.
60. Охарактеризуйте причини виникнення затримки психічного розвитку.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	40	100

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T 11		
6	6	6	6	6	6	6	6	4	4	4		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабке їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити	незадовільно з можливістю повторного складання

		ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Таблиці – схеми перевірки мовлення дітей.
2. Логопедичні альбоми.
3. Відеоматеріали проведення індивідуальних занять
4. Схеми артикуляції звуків.
5. Відеопрезентації за темами курсу.

14. Рекомендована література

Основна

1. Берладін А. Корекція вад звуковимови у дітей-дислаліків дошкільного віку. *Бібліотека вихователя дитячого садка*. 2020. № 3-4.
2. Денисенко Н. Розвивально-реабілітаційне середовище в дитячому садку. *Дошкільне виховання*. 2005. №
3. Діти з особливими потребами в школі: Психолого-педагогічний супровід. Київ. 2011. 128 с.
4. Жилка О. І. Основні правила етичного спілкування з людьми з особливими потребами . Година спілкування з елементами тренінгу для учнів 4-го класу. *Дитина з особливими потребами. Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка*. 2020. №7 (43).
5. Жестова мова і сучасність. *Збірник наукових праць*. Вип.1. Київ. 2006.176 с.
6. Ілляшенко Т. Д. Корекція психосоціального розвитку дітей з церебральним паралічем у реабілітаційному центрі: Навчально-методичний посібник. Київ. 2013. 231 с.
7. Ілляшенко Т. Д. Чому їм важко вчитися: діагностика і корекція труднощів у навчанні молодших школярів. Київ. 2003.
8. Інклюзивна освіта, Підтримка розмаїття у класі: практ. посіб. /Джоан Деспелер, Київ., 2010. 296 с.
9. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія. Київ. 2009. 272 с.
10. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими потребами та організація їх навчання. Київ. 2011.
11. Колупаєва А. А. Організаційно-педагогічні умови інтегрування дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір. *Дефектологія*. 2003. № 4, С.19 -23.
12. Корекція психосоціального розвитку дітей з церебральним паралічем /За ред. Т. Д. Ілляшенко. Київ. 2009. 240 с.
13. Кочерга О. В. Психофізіологія дітей з особливими потребами. Київ. 2012. 128 с.
14. Логопедія. Підручник. За ред. М. К. Шеремет. Київ. 2010. 672 с.
15. Назарина В. В. Дитина з розладом слуху: особливості спілкування. *Дошкільне виховання*. 2002. № 10. С.8–10
16. Обухівська А. Г. Психологу про дітей з особливими потребами у загальноосвітній школі. Київ. 2012. 128 с.
17. Ониськів М. Г., Білінська О. С. Проведення фізкультхвилинок та гімнастики для очей з дітьми із порушенням зору на уроках та під час самопідготовки. *Дитина з особливими потребами. Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка*. 2020. №10 (70).
18. Профілактика оптичної дисграфії: навчально-методичний посібник /Укл. І. С. Марченко, Т. В. Кобилякова. Київ. 2009. 101 с.

19. Синьов В. М., Кобернік Г. М. Основи дефектології. Київ. 2009. 146 с.
- 20 Славінська О. М. Розвиток толерантності молодших школярів з особливими потребами: Тренінговий модуль. *Дитина з особливими потребами. Інклюзивна освіта. Дефектологія. Корекційна педагогіка*. 2020. №4 (40).
21. *виховання*. 2002. № 10. С.8–10
22. Скрипник Т. Інклюзивне освітнє середовище. Підтримка дітей з аутизмом у закладі дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*. 2019. № 7.
- 23.Тарасун В. В. Стерта форма дизартрії: Діагностика та особливості логопедичної роботи. *Дефектологія*. 1997. № 4.
24. Туріщева Л. В. Діти з особливостями розвитку в звичайній школі. Харків 2012. 111 с.
25. Шеремет М. К. Сучасні підходи до подолання порушень звуковимови. Педагогіка та методика спеціальні. Київ. 2001. Вип.1.

Додаткова

1. Андрущенко М. П. Взаємодія ігрової та навчальної діяльності. *Дефектологія*. 2007. № 1. С. 38 - 40.
2. Гончаренко Т. Розвивальні та корекційні заняття психолога. Київ. 2004. 154 с.
3. Малярчук Я. А. Дидактичний матеріал для виправлення мовних недоліків. Київ. 2007. 408 с.
4. Рібцун.Ю. В. Вивчення моторної функції молодших дошкільників з ЗНМ. *Дефектологія*. 2006. № 1. С. 44 – 48.
5. Рібцун Ю. Дислалія: причини, прояви, шляхи подолання. *Дошкільне виховання*. 2017. № 2. С. 5 – 9.
6. Савченко М. А. Методика виправлення вад вимови у дітей. Київ. 2006.
7. Савчук Л. О., Яценюк Л. І. Розвиток фонематичного сприймання та навичок звукового аналізу. Рівне. 2002. 31 с.
8. Синьов В. М. Психологія розумово відсталої дитини. Київ. 2008. 359 с
9. Сучасні технічні засоби реабілітації й навчання дітей з вадами слуху та мовлення: науково-методичний посібник / За ред. Мороза Б. С. Київ. 2003.
- 10.Тарасун В. В. Аутизм: діагностичні критерії, причини, основні концепції. Педагогіка та методика спеціальні. Київ. 2002.
11. Тарасун В. В. Стерта форма дизартрії: Діагностика та особливості логопедичної роботи. *Дефектологія*. 2017. № 4.
- 12.Тарасун В. В. Нетрадиційний метод навчання писемного мовлення: читання «з першого погляду». *Дефектологія*. 2020. № 4.
13. Логопедична робота у дитячому садку. Київ. 2011. 120 с.
14. Ляшенко Т. Д. Чому їм важко вчитися? Київ. 2014. 106 с.
15. Манько Н. В. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей раннього віку. *Дефектологія*. 2006. № 1. С.41 – 44.
16. Посохова І. Вироблення соціально-комунікативних навичок у школярів з аутизмом. *Дефектологія*. 2001. № 2.
17. Профілактика оптичної дисграфії : навчально-методичний посібник. Київ. 2009, 101 с.
18. Шукшина Л. М. Допомога дітям з мовленнєвими проблемами. Київ. 2012. 128 с.

15. Інформаційні ресурси

- 1.Віртуальні бібліотеки, е-каталоги та довідники е-ресурсів.- http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_virtual_libraries/.
- 2.Державні бібліотеки України та інших країн. - http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_state_libraries/.
- 3.Електронні журнали:Методична скарбничка вихователя:
https://shop.m CFR.ua/catalog/osvita/msv/?utm_source=pedrada.com.ua&utm_medium=refer&utm_campaign=about

4. Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу.

URL: https://shop.m CFR.ua/catalog/osvita/organizatsiyno-rozporyadcha-dokumentatsiya-dnz/#desc?utm_medium=refer&utm_source=pedrada.com.ua/&utm_campaign=about

4. Матеріали міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua>)

5. Освітні ресурси:

Освітній портал "Освіта. UA". <http://osvita.ua/>

Педрода. Портал освітян України. <https://www.pedrada.com.ua/>

Освітній портал " Педагогічна преса". <https://pedpresa.ua/>

Портал громадських експертів "Освітня політика". <http://education-ua.org/ua/>

Гіпермаркет знань. <http://school.xvatit.com/>

Класна Оцінка - безкоштовна інформаційна система для шкіл, дитячих садків та інших організацій <https://klasnaocinka.com.ua/>

«Освітній портал» - все про освіту України. <http://www.osvita.org.ua/>

Українська педагогіка – сайт про новини в освіті в Україні та за кордоном.

<http://ukped.com/>

Портал сучасних педагогічних ресурсів. <https://znannya.info/>

mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/programy.html...

umka2007.at.ua/load/metodichna_robota/movlennevij_rozvitok...

doshkolenok.kiev.ua/rechevov-razvitie/184-rozvutok-movvlen.

ditu.com.ua/ditu/2439-rozvitok-movlennya-dtey-doshklnogo-v...

www.pedrada.com.ua/article/59-qqq-14-m8-06-08-2014-formumo

https://library.pl.ua/nashi_vidannja/inshi_vidannja/inkluzivna_osvita/

nbuv.gov.ua/j-pdf/apko_2015_6%282%29__27.pdf

<https://fkpp.npu.edu.ua/>

<https://osvita.ua/consultations/spec-bach/75063/>

zp.edu.ua/sites/default/files/konf/navch._logopediya.pdf